

1 2358 2538

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a F6ica una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 f. v. a. Pentru tieri esterne 15 f. sun. pe unu anu s6u 45 doideceri, or 3 galbini si 3 doideceri mon. sunatoria. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. de 10 'vorbe mari s6u mici inscrate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 1.

Brasiovu, 2. Januarius 1862.

Anulu XXV.

Nro 3008 ex 1861.

St 20454 69

Emisu presidiulu r. gubernialu.

Din deosebite tienuturi ale tieriei mi au venitu lamente atatu nemidiulocitu, catu si pe calea c. r. ministeriu de finantia si a organeloru lui subordonate, cumca unele comune s6u locuitori singuriti ai loru, cu buna s6ma amagiti de turburatori malitiosi si prea demni de ped6psa, nemultiuminduse cu folosirea lemnaritului, ce li se cuvine dupa dreptu, ce pana acum inca nu li s'a sutrasu neci in viitoriu nu p6te se li se sutraga, navalescu cu puterea asupra paduriloru unoru proprietari si ale inalt. c. r. erariu, le deprad6dia cu taierea si nemicescu cu aprinderea, si nunumai nu asculta de monit6rele (dojane) deregatoriiloru actuale, ci chiaru si amploiatiloru tramisi spre ai opri dela astfelu de prevaricari se opunu cu improtevere condemnabila.

Estmodu de escentrari in contra securitateri proprietateri cu atatu mai pu6inu se mai potu suferi, cu catu ca, afara de natur'a loru cea in sene condemnabile, ele mai iau si caracteru de turburarea liniscei publice si a ordinei, care pe lunga iritatieuna animiloru de acum e indoitu mai periculosu. Deci te oblegu P. O. Dle, c6a indata ce vei primi ordinatiunea ac6sta se pui la cale nunumai prin subordonatele organe, ci si prin influentiatorii preuti, c6a se se publice in t6te comunele, ca dupa chiar'a si detiermurit'a decretare a Mai. Sale c. r. apostolice toti aceia, cari voru provoca o calcare c6a ac6sta or prin iritare or cu fapt'a, se voru pedepsi cu t6ta asprimea, nunumai in sensulu legei gen. penale din 27. Maiu 1852 pentru crim'a de furtu de lemne si prevaricare de paduri, ci pentru intrevenit6rele aici crime si c6a criminali periculosi, c6a turburatori de linistea publica, c6a puitori de focu, si rapitori s6u hoti ce ocupa cu sil'a bunulu nemiscatoriu alu altuia, si ac6sta dupa determinatiunile cod. penale din 29. Augustu 1853.

Pentru calcarile de pana acumu, se ordin6dia neamanat'a eruire, arestare, apoi dejudecarea in sensulu citateloru legi si pedepsirea corifeiloru si acitiatoriloru la acestea crime.

Spre acurat'a esecutare a acestei ordinatiuni trebuie se se aplice t6ta energi'a puterei legale si a deregatoriiloru administrative, si candu ac6sta, in casu de improteveri, n'ar' fi deajunsu, atunci facundumise aratari int6tite voi lua mesuri de lipsa spre a sustien6 linistea si ordinea publica, precum si nescirbat'a autoritate legale a deregatoriiloru actuale, si cei ce se voru pune contra, se voru preda c6a sa-si iee ped6ps'a meritata.

Clusiu in 10. Dec. 1861.

Presiedentele r. guberniu.

1861. 1862.

Se aruncamu ochii indereptu s6u inainte? Ac6st'a este intrebarea. Anticii romani avea unu idolu alu loru cu doue fe6ie, dintre care un'a caut6 inainte, eara alt'a indereptu. Acelu idolu infa6iosia trecerea dintr'unu anu in altulu; elu totuodata se credea a fi dieulu pacii; eara templulu aceluasi in timpuri belice se tinea totu deschisu, pe semne pentru c6a 6meniloru se li se dea oca siune de a rog6 pe acelu Janus alu loru, c6a se le re-

aduca pacea. Ci templulu lui Janus mai totudeauna st6 deschisu. Noi asa avemu a face aici numai c6a cu celu carele caut6 dintr'odata in trecutu si in viitoriu. —

Ne da 6re noue man'a c6a se recautamu fara nici o sfi6la preste totu cursulu anului 1862? Pentruce nu, ca d6ra nu o vomu pati c6a si muierea lui Lotu, candu a fostu intetita a fugi de Sodom'a si Gomor'a! 6re inasa avemu si curagiulu de a caut6 dreptu in fati'a lui 1862 care ne saluta cu o frunte mai seri6sa si decatu fuses6 a reposatulu seu frate? Earasi pentruce nu! Nu cumva stamu si noi pe tiermii unui Rubicon, precumu Julius Caesar odin6ra, de unde se nu fie ertatu a trece nainte fara voi'a Senatus populique romani, sub crima de rebeli si perdueli? Departe de o asemenea pusetiune storcat6re de sudori mari c6a rou'a de primav6ra. — Apoi dara c6a Ercule intre doue drumuri? Asia ceva.

Ci se nu vorbimu totu din fabule si parabole: se ne respicamu ceva mai limpede.

Amu intratu in a. 1862. Se mergemu noi romanii totu precumu amu mersu in anulu 1861? De vomu merge totu asia, noi nu vomu mai inaint6 de locu; pentruca noi in anulu trecutu nu facuramu altu nimicu, decatu numai ne scuturaramu cerbicea de greutatea diferiteloru juguri pe care le portaseramu; la audiulu graiulu imperat6scu din Aprile si Octobre a. 1860 sariramu dreptu in susu, ne uitaramu impregiuru de noi, ne reveni si noue graiulu, prin care deteramu lumii o marturisire destulu de resunat6re, cumca necum se fimu reposatu; dara nici ca adormisseramu, ci ca in restimpulu de ani doispredece amu fostu pururea destepti, ne'ncetatu vigetori asupra toturoru lucruriloru, cate se intemplasera cu noi.

Bine; ci totusi se nu fimu inaintatu noi nimicu in acelu restimpu de 365 si relative de 425 dile? Convictiunea subscrisului este, ca nu amu naintatu nimicu, precum ac6sta o intariramu intr'unu altu articulu alu nostru din Octobre (Gazeta Nr. 78, 79, 80 et 81.)

Apoi dara nici ca ne folosiramu de nimicu? Ac6st'a n'amu dis'6 si nu o vomu dice niciodata. Aci-lea standu pe locu, pe unu spatiu 6ngustu catu pui picid6rele, amu facutu unu exercitiu, o atare gimnastica a spiritulu si a mintii, care nu se p6te pretiui cu nimicu in lume. O multime de intorseturi si incovoieturi, si mai iuti si mai dom6le, si mai nemerite si mai necalite, inse nici unu salto mortale. Ar fi o prea mare nedreptate a cere dela unu singuru anu mai multu decatu atata, asia dela unu anu, pe carele alte vreo doue natiuni de starea si numerulu nostru ilu petrecura intr'unu siru lungu de orbecaturi si salturi desperate.

Prin urmare noi potemu fi indestulati cu anulu nostru 1861. Acestu anu nu ne asigur6 nici unu dreptu, nici religiosu, nici nationalu, nici politicu, nici chiaru civilu si nici limb'a nationala cu aceleasi; elu inse nea promis6 t6te, eara noi amu rapitu oca siunea, c6a se induplecamu pe promitietori a se tien6 de parol'a data; elu ne invatia a ne cun6sce pe noi intre noi neasemenatu mai bine decatu in anii furtunosi 1848 et 1849; elu nea informatu c6a se scimu destinge mai lemuritu intre o libertate si alt'a, se cumpanimu totuodata mai dreptu unu jugu cu altulu, se cun6scemu in fine, ca

unu absolutismu înca se pôte investi in forme constitutionale catu se pôte de simetrice si frumóse, cum si ca o constitutiune înca pôte se fia ingrecata de spiritulu celui mai fiorosu absolutismu; eara apoi: qui bene distingvit, bene docet, precum dicu filosofii nostrii scolastici.

Asia cu anulu trecutu ne amu incheietu socotél'a.

Ce va fi inse cu anulu in carele intramu? Romanulu tieranu dice: Fa-mê tu prorocu, cá eu se te facu cu norocu. Inaintea ochiloru nostri sta o dictatura. Romanii tienu, ca ungunii suntu de vina, ca s'a infiintiatu acésta dictatura; din contra ungunii afla vina romaniloru. Istori'a va justifica de siguru pe unii, va condamnà pe altii. Astadi cum stamu, incriminarile reciproce nu ne folosescu nimicu si nici ca suntu demne de barbati, carii nu mai voiescu a cadé in rol'a lui Adamu si a Evei cu sierpele. Destulu atat'a, ca traimu sub o dictatura. Intrebarea ne ar fi numai: Va semenà aceeasi cu a lui Camillus, cá se scie a fi blanda si totusi fórte activa, strabatatóre; ori cu a lui Fabius cunctatoru, séu cu a lui Sulla ori Cesaru.

Noi credemu asia, ca pana candu acésta intrebatiune nu ni se va deslegá prin desvoltarea mai departe a eveniminteloru, pusetiunea nóstra va remané totu cea din anulu trecutu, eara activitatea nóstra si mai rezervata si mai moderata, veghierea inse pururea neadormita, incordata, nepregetatóre, si „nadesde mai puçina“ spre boieri, spre fii ómeniloru, intru carii nu este mantuire; pentruca: Ajutoriulu nostru dela Domnulu, celu ce a facutu ceriulu si pamentulu. G. Baritiu.

RESTAURAREA in MERCUREA.

Doua acte de alegere adevratu constitutionale insocite de una rara solemnitate poporala sau seversitu adi la noi.

Onoratorulu cetitori ai acestui diurnalu le va fi cunoscutu, cá in contra ilegalitateri actului de alegere dein Aprilie a. c. romanii dein scaunulu Mercuriei au ridicatu protestu, ca in urmarea acestui protestu actulu alegerei dein partea Escelsului regiu guvern Transilvanu s'a nulificatu si ca acésta nulificare la remonstratiunea fostului comite sasescu Baronu de Salmen si la contraprotestulu comisariloru de nationalitatea sasésca, s'au intaritu chiaru si in ultim'a linia.

De atunci pana acum'a D. Baronu de Salmen a esitu de doua ori, cu scopu! de a seversi alegerea oficialiloru superiori in intielesulu pre'naltei decisiuni si conformu legiloru positive, inse totudeauna s'au aflatu piedeci de acelea, care l'au silitu se se intorca fora efectu indereptu, si de aceea a trebuitu se remana scaunulu nostru in decursu de 9 luni sub domni'a unei administratiuni atatu nelegiuite catu si mai incolo derimate.

Dein decurgerea Incuriloru mai in josu insemnate ne vomu poté inse convinge, cá interegnulu de 9 luni neau servitu de una invatiatura bunisióra.

De si solemnitatea si important'a dilei ar' pretinde cu dereptulu inregistrarea intemplantiloru si a conversariloru de adi mai pe largu, totusi ne conformamu angustimei colóneloru acestui diurnalu, restringundune la una impartasire extractiva a decursului lucrariloru, si alaturandu celea mai insemnate cuventari in origine, incredintiamu potintios'a loru publicare on. Redactiuni! —

A séra sosindu prea on. D. consiliariu gubernialu Conradu Schmidt in pace si sanetosu in mediuloculu nostru pe la 7 óre, i sau adusu dein partea comunitatier orasiene unu conductu de faclii, impreunatu cu musica locala si cu urari de se traésca, la care Domnias'a a respunsu intr'una cuventare scurta numai atata, ca se bucura dein anima vediendu, cá si la acestu semnu de onóre ce i s'au facutu, si pentru care multiamesce, ca suntu reprezentate ambele natiuni locuítóre — de unde-i place a sperá pentru diu'a urmatória succesulu celu mai indestulitoriu! —

Adi la 10 óre adunanduse comunitatea scaunala in sal'a pretoriului, fú prea On. D. consiliariu, cá presidele ei, pofitu si petrecutu de una deputatiune de 6 membri, intre cari au fostu si 3 romani, in sal'a adunarei. —

Dupa una salutare reciproca simpla de buna demaneatia „multiamu“ ocupandusi fiesce care scaunulu seu, a deschisu D. consil. adunarea scaunala prein cuventarea alaturata: (cá une documente se voru depune in Fóia. R.)

1. De antaniu in limba germana, si dupa aceea in cea romana. La cuventarea deschiderei i sau respunsu numai dein partea romaniloru, rostinduse prin o. d. deputatu alu comunei Ludosiu (Fóia. R.) la a carui sfersitu i s'a adusu inse D. Pres. din partea intregiei adunari unu intreitú „Se traésca!!!“ — De aici a urmatu constituirea adunarei prin revederea si improtocolarea credentialeloru fora esceptiune, dupa care a luatu cuventu deputatulu Mercuriei Josefu Heinrich, si s'a rogatu, ca de ce óra Mercuria dupa usulu vechiu a fostu representata prin 6 deputati, adi inse in urmarea prea inaltei decisiuni (de si s'au alesu 6 seau infaciosatu numai 2 insi) — se fia anunciatu in protocolulu de adi, cá comunitatea Mercuriei asternendu in asta privintia una suplica la Maiestate neprimindu inca respunsu, alegerea de adi se nu involveze sperat'a resolutiune.

Deputatulu Ludosiuului Gregoriu de Popu rogà atatu in numele romaniloru catu si alu adunarei intregi pre deputatii Mercuriei, se se abata dela acésta propusetiune, pentruca 1-a Dupa precuventarile insemnate sperandu buna intielegere si impreunata tractare la actulu alegerei de adi, prein improtocolarea acestui protestu, de si neinsemnatu, doritului resultatu i s'ar datrage fórte multu.

2. Pentruca unu protestu in contra unei preinalte decisiuni si a legei positive i s'ar para cu totulu neintemeiatu si 3-a pentruca alegerea de adi la nece una intemplantare n'ar poté se impedece séu se involveze una resolutiune, ca-ci Domniloru le e iertatu a o sperá. —

D. Preside aprobandu obserbatiunile D. Popu, decide, ca voindu se indestuléscu ambe partile, nu se va improtocolá altu ceva, de catu cá deputatii Mercuriei si adi au facutu adunarei cunoscutu, cá ei au asternutu contra adunarei representatiunei dein Mercuria la numeru legalu de 2 una suplica la Maiestate si ca astépta inca resolutiunea preinalta. — Multiuminduse in asta decisiune ambe partile propune Dlu Presiedinte, cá se ne intielegemu despre modalitatea alegerei partenindu cu tóta caldur'a scrutiniulu (votisarea secreta) intrebuintiatu de multa vreme. D. deputatu din Ludosiu G. Reu escipéza in contr'a felintieloru si propune deantaiu votisarea óbla, si numai déca asta nu s'ar primi, atunci se invoésce la scrutiniu, inse cu çiedule scrise. Cu aceasta propunere fú Dlu Reu sprijinitu dein partea Romaniloru; vediendu inse, ca D. Comes locotieitoriu nu ar voi se se abata dela datin'a vechia, provocanduse in esplicarea bunatatoru, cari suntu in legatura cu asta modalitate, si la modalitatea alegerei principelui rom., care este totu asemenea, — la propunerea Dlu Popu s'a alesu o comisiune mista in persoanele DD. C. Reu si alui Göllner; s'au defacutu lacatele felintieloru de pleu, li s'au aratu ómeniloru ca suntu góle, s'au incuiétu si numeranduse marcele, 'i sau datu Dlu parochu Reu, in faci'a tuturoru, candu apoi s'a informatu adunarea si despre aceea, ca felintiele suntu de diversa marime, una mare, una de medilocu si un'a mica; li se spune, ca aceea mare este pentru A, ceea mica pentru B. — de buna seama 'si voru insemná fórte lesne, ca unde se'si bage votulu, si déca totusi s'ar uita, ver'care pôte intrebá comisiunea, ca unde se afla a cutarui.

Dupa stabilirea acestei modalitati de alegere tienù D. Presiedinte éراسi o cuventare in limb'a germana, si róga pre Dlu Popu, ca se o repetiésca si romanesce, ce s'a fostu intemplantu in tóte cuvintele si pana aci; — in asta cuventare mai recomandà Dlu Presiedinte impreunata votizare fratiésca si observandu, ca pentru tóte 3 posturile superioare are competinti de ambele nationalitati escelenti — propune cu privire la cualificatiuni anii de servitiu si alte merite la postulu de jude regiu pe DD. Wilhelm Löw c. r. subprocuroru de statu (felintia ceea mai mare) Ilie Macellariu c. r. consiliaru la tribunalulu provincialu (felu de mediulocu,) Gregoriu de Popu c. r. adjunctu de pretura (felea cea mica).

Dupa acésta propunere face D. Preside adunarei cunoscutu, ca alu 3-lea candidat, de si e deputatu si de faci'a, cu intielesulu legiloru pôte remané si votisa dinpreuna cu ceilalti — fiendu ca legea nu opresce pe cineva, cá se nu'si dee insusi votulu, daca e convinsu despre aceea, ca elu e celu mai aptu dintre candidati.

D. Gregoriu Popu multiamindu d'antaiu D. Presiedinte pentru distinctiunea dovedita prin candidatiunea facuta, se dechiarédia, ca de si ei este cunoscutu, ca legea de pana acum ei iérta a fi de faci'a, elu totusi, neuninduse asta lege cu principiele lui, se va retrage si va intra suplentulu cá votisante, ce s'asi intemplantu.

Maioritaea voturiloru pentru postulu de jude regiu a capatat'o alu doilea candidat D. Ilie Macellariu, care fú prin intrég'a adunare cu entusiasmu primitu.

La gratulațiunea D. Preside a respunsu nou alesulu D. jude regiu in ambe limbele multiamindn pentru increderea dovedita si apromitiendu a fi la toti de o potriua conducatoriu scl. (Va urma.)

Ordine de alegerea

representatiunei Comitatelor, Districtelor si Jurisdicțiunilor secuiesci dein M. Principatu alu Transilvaniei.

§. 1. Comitetele fiacarui Comitatu, Districtu si Scaunu secuiescu se formédia in urmatorulu modu si adica:*)

§. 2 In fiacare cercu de alegere, afara de acést'a fiacare clasa alegatóre isi alege pe langa reprezentanti in comitetu anca si membrii suplinitori.**)

In fiacare cercu alegatoru numerulu membriloru suplinitori, carii se voru alege prin clasele alegatóre, se defige pe numerulu diumatate alu membriloru comitetului, carii se alegu din sinulu clasei alegatóre. Déca acestu numeru e fara pareche, alegerea se face dupa diumatatea mai mare a numerului. Comunele acelea care intru intielesulu §-lui 1 alegu cate unu reprezentantu, — de membru suplinitoru anca trebuie se aléga numai cate unulu.

§. 3. Déca vreunu membru alesu nu priimesce alegerea, isi ica dimisiunea séu este impedecatu pe timpu mai multu a luá parte la afacerile comitetului; déca din respectiv'a clasa alegatóre suntu alesi mai multi membrii suplinitori, atunci intru in locul aceluasi mai antaiu acelu membru suplinitoru, asupra caruia cadusera cele mai multe voturi la alegere.

§. 4. Timpulu de servitiu alu acestoru membrii de comitetu tiene pana la acelu terminu, candu asupra organizarii Comitatelor, Districtelor si Scaunelor se va infiintia o lege pe calea unei invoieii prin diéta.

§. 5. Déca intre cei indreptatiti de a intrá in comitetu se afla vreo corporatiune séu societate cá proprietaria ce platesce darea cea mai multa (Compossessoratus), dreptulu representatiunii in comitetu se cuvine acelei persóne, carea este chiamata a representá pe corporatiune séu societate in afara.

§. 6. Proprietarii***) mari chiamati fara alegere in comitetu trebuie se aiba 30 ani, se se afle in deplin'a posesiune a drepturilor civile si se platésca in vreunu Comitatu, Districtu séu Scaunu cea mai mare suma anuala in contributiunea (darea) de casa si de pamentu.

Persónele lipsite de calificatiunea de alegatóre active si pasive prin §. 17 nu se chiama in comitetu tocma si in casu candu prin platirea celei mai mari sume de dare anuala aru avé dreptu la acést'a. Déca vreunulu din proprietarii platitori de contributiunea cea mai mare nu ar voi a intrá in comitetu, se se chiamo proprietariulu urmatoru dupa elu cu darea cea mai mare, eara in casu de refusu, chiamarea mai departe se continua inainte, pana candu numerulu membriloru acestei clase s'a implinitu. —

§. 7. Spre a se alege reprezentanti din clas'a proprietariloru mai maricei in cutare Comitatu, Districtu, Scaunu, carele nu este impartitu in cercuri, Comitatu, Districtulu ori Scaunulu intregu formédia unu singuru cercu electoralu; in cutare Comitatu, Districtu séu Scaunu, care e impartitu in cercuri, fiacare cercu este totuodata si cercu electoralu; eara apoi pe fiacare din acestea cercuri electorale cade cate unu numeru egal de reprezentanti din acesta clasa.

§. Cu privire la reprezentantiu industriei si ai comerciului Comitatu, Districtulu séu Scaunulu intregu formédia cate unu singuru cercu electoralu.

§. 9. Cu privire la comunele care dupa §. 1 (alu instructiunii) nu au representatiune propria, fiacare plaiu†) formédia cate unu cercu electoralu. Toti alegatorii cati se afla in cutare cercu electoralu, formédia corpulu de alegatori.

*) Acestu § este si in originalu fórte reu stilisatu. Not'a trad.

***) Alu instructiunii electorale, despre care atinseramu in not'a de susu. Not'a trad.

***) Noi terminulu ungurescu birtokos, = latinescului possessor, ilu traduseramu in adinsu cu proprietariu, eara nu cu possessoru, la care ne avemu temeiturile pe care ni le vomu desfasiura altadata.

Not'a trad.

† Acele parti ale unui ténutu, care in legile Ardealului se numescu processus, ung. járások, si este administrata de catra asia numitii vice-judices nobilium, séu judium, ung. szolgabiró, totu termini carii astadi nu mai corespundu de locu la calitatea oficiatelor si la impregiurarile de acumu, in Tier'a rom. se numescu in districtele dela Campu plase, in cele dela munte plaiuri; la noi s'ar poteá numi subcereuri, ci noi ne aleseramu astadata numitur'a de plaiu. Not'a trad.

Membrii Comitetului cati suntu a se alege din acést'a clasa a intregului Comitatu, Districtu séu Scaunu, trebuie se se re'mpartia in numeru egal pentru fiacare cercu electoralu.

§. 10. Representantiu proprietariloru mai maricei se alegu nemidiulocitu dintre proprietarii maioreni ai ténutului, carii platescu celu puçinu 25 fiorini contributiune anuala pe casa si mosia.

§. 11. Dintre comproprietarii calificati pentru dreptulu electoralu póte alege numai acela, pe care comproprietarii ilu imputerescu la acést'a.

Din partea corporatiuniloru indreptatite la alegere va ecsertia dreptulu electoralu acea persóna, carea dupa legile ce se afla in fiintia, e in dreptu de a representá pe corporatiune in afara.

§. 12. Cetatile si orasiile insestrate dupa §. 1 cu dreptulu representativu isi voru alege reprezentantiu de Comitetu prin reprezentantiu locului, inse din toti membrii comunei.

§. 13. Pe reprezentantiu comerciului si ai industriei ii va alege acea camera comerciala si industriala, de alu carei cercu se tiene cutare Comitatu, Districtu séu Scaunu, din acele persóne ale Comitatu, Districtulu séu Scaunului, care au dreptulu de a alege pe membrii camerelor comerciale si industriale.

§. 14. Alegerea de reprezentanti ai comunelor satescu se face prin alegatorii alesi spre acestu scopu.

Fiacare comuna din cutare cercu electoralu tramite totu dela cate 500 locuitori unu alegatoru. La impartirea numerulu locuitoriloru esindu unu restu de 250 séu preste 250, se va luá de 500, eara fiindu mai josu de 250 se va sterge. — Comunele ce coprindu mai puçinu de 500 locuitori, voru trimite cate unu alegatoru.

§. 15. Alegatorulu fiacarei comune va fi alesu prin deregatori'a comunei (prin jude si jurati) din totalulu numeru alu membriloru comunei.

§. 16. Membru alu comisiunii se póte alege, care este: a) ardeleanu; b) de ani 30; c) in deplinulu ecsercitiu alu drepturilor civile; care d) in clas'a alegatore a proprietatii mari séu a comerciului si a industriei (§§. 10 & 13) are dreptulu de alegere, séu in cetati si comune póte fi alesu (§§. 12 & 15). Nimini inse nu póte ecsercit'a dreptulu seu electoralu intr'unu ténutu, decatu numai intr'unu singuru corpulu electoralu.

§. 17. Dela dreptulu electoralu activu si pasivu (de a alege si a fi alesu) suntu scóse:

a) Persónele acelea, care pentru vreo crima, delictu séu pentru vreo calcare de lege facuta din lacomi'a de castigu séu in contra moralitatii publice s'au fostu recunoscutu de vinovati, séu pentru vreunu delictu, crima ori vreo calcare de lege din lacomi'a de castigu numai din lips'a marturiiloru au fostu scapate de acusatune;

b) Persónele acelea, care pentru vreo fapta nelegiuita memorata in punctulu din nainte se afla sub cercetare, pe catu tienea cercetarea.

c) Personele acelea, asupra averii caroru e publicatu concursu ori procesu de invoieá, pe catu tiene concursulu séu procesulu de invoieá si déca cu terminarea acestora nu s'au aflu nevinovati.

§. 18. Toti membrii clasei proprietariloru mai maricei calificati de alegatori, carii intru intielesulu acestoru instructiuni formédia cate unu corpulu electoralu, trebuie se se conscria in o lista; listele acestea electorale se se puna in vederea publica — la localulu de oficiatulu alu Comitelui supremu, capitanului supremu séu judelui regescu primariu cu terminu de rechiamatiune in 10 díle computate din diu'a publicarii. — Rechiamatiunile sosite dupa trecerea acestui terminu se se respinga cá intardiate. (Va urma.)

DIN PROVINCIE. In Ardealu totu se mai premenescu comitetele si s.-comiti. La M.-Osiorheiu incasi dederu toti demisiunea in urm'a provocarei guberniale, cá se compuna comitetele provisorie Cetatea de Balta in 8 asemenea. Domn. S. C. Pogani, se crede, ca inca va veni inlocuitu, si in Triscaune secuiesci e denumitu Com. Daniel G. Dintre cons. gub earasi scrie „Korunk“, ca si voru da vreo 4 demisiunea afara de B. Josica, despre care nu credemu scornitur'a, ca cá subordinatu Escelentelui nostru barbatu, nu se umilescu a servi, fiindu ca mai nainte era lucrulu din contra. Se ne dedamu Domniloru a respecta in barbati nunumai ancienitatea, ci si harnicia si competinti'a natiuniloru si atunci ne vomu apropria! Dein Crasna scrie „Korunk“, ca comitele S. siar' fi cerutu demisiunea si in locu'i s'a denumitu de comisariu Antal Nobraczki.

Romanii din Ungari'a au reapucatu aripile activitatii, si incepura a resufla mai liberu cu tóta octroarea starei de fa-
 ia. Neci unu minutu perdutu, inainte cu or ce ramu de cul-
 tura, ca acésta ne va scapa de focosiurile, ce v'au blaniu
 curagiulu! — Marmorosiulu, leaganulu eroiloru contra tarta-
 rici, incepe a-si revoca suvenirile nationale cu multa resemna-
 tiune prin introducerea in scoli a limbei sale. Intindeti bra-
 tiele la cei, ce vorbescu din anima, si cu toti se inaintamu
 solidarmente fratiloru, neimpartiendune poterile prin lagere
 straine! — Eata ca nu stati, cum vi s'ar cuvini. Intre 87 of-
 iciali de comitatu abia aveti 13 romani! mare si durerósa ru-
 brica pentru vreo 70 mii romani?!

Romanii din Banatu suntu, ca operiti de neasteptat'a sila
 cu limb'a magiara si au decretatu a cere dela Maiestate vin-
 decarea acestei rane vindicabile! Alta trista stare! ca pre
 candu negótiile scolari serbesci s'au incredintiatu cons. gub.
 Teodoru Mandiciu, romanii au remasu nerrespectati si in punc-
 tulu estu mai importantu. Asia o patiescu toti cei ce se vi-
 rescu la mese straine, fia si altare pentru limbi straine!

„BUCOVINA“! unu diurnalu of. nou, dar' nu romanu!
 ci germanu, cu o fóia de Dumineca esi la lumina, spre a re-
 presenta o tíera celu puinu fósta romana! — Vomu porta
 dar' noi sarcin'a romanului, ca ne dóre aduncu de o apunere
 a reinceputei lui invieri; vomu vedé causele reului, ce sta cá
 stavila inaintea desvoltarei simtiului nationalu alu intiele-
 gintiei romane din Bucovin'a si mai vertosu a preotimei si
 nobilimei ei, care cu vreo cateva esceptiuni prea demne a de-
 venitu a fi de proverbiu cu timpirea simtiului si zelului pen-
 tru redicarea natiunei sale romane in cultura si stima faia
 cu celelalte popóra!

La Viena se astépta re'ntorcerea Mai. Sale dela Venetia,
 unde se facura revedieri si exercitii militari. — Postulu de
 cons. romanu la cancel. aulica inca totu nu e inlocuitu si a-
 cum se vorbesce si de o a treia persóna D. Carabetiu — pe
 candu D. Horvat e denumitu in celelaltu postu, dupa propu-
 nerea guberniului. —

Ne bucura re'nsanatosiarea D. Constantinu de Hurmu-
 zachi, care cu tóta famili'a s'a cea generósa s'a eternisatu
 in analele romaniloru, cu credintiós'a lupt'a ce o pórtá fora
 restimpu pentru re'naltierea natiunei sale. —

Din Galitia scimu, ca dupa ce se desparti ea in 2 gu-
 bernemente admin. sub unu locutiioriu, in celu apusanu cu
 resied. in Craiov'a, cam pentru poloni — si celu resariteanu
 in Leupole — cam pentru ruteni —, acestia nu se prea mul-
 tumescu, déca nu voru avé si dieta pertru densii, ca laolalta
 voru remané totu maiorisati de poloni, cari inca nemultumiti
 ar vré chiaru si Bucovina a o trage sub suprematiea loru
 cea nesatiósa, sóra de cruce cu cea magiara.

C R O N I C A.

Nu numai in Europa ci, potemu dice, ca in tóta lumea e
 o ferbere rara; popórele suntu nemultumite fara exemplu.
 Mai neci unu statu nu se póte lauda de o stare solidata in
 laintru, nu e securu de amenintiari d'in afara. Toti sperédia
 unu viitoriu mai fericitu si se pregatescu cu inaintari gigan-
 tice in cultura si solidaritate spre a fi gat'a alu intempina pe
 acesta cu tóta demnitaea; toti tienu ca in politica: „omulu
 e omului lupu“ si virtutea cea mai mare e, déca póte strabate
 a folosi pe altii la ajungerea scopului loru ori prin aliantie,
 or cu momete. — Afara de o Olanda, Belgia, Elvetia in la-
 untru, o Norvegia n'avemu statu in Europa, care se nu aiba
 friguri de atace interne or esterne. Pana vomu parenda in
 specialu pusetiunile statelor dupa ordine se scimu, ca de candu
 Austria derimá cu militi'a sa bateriele insurgentiloru din Er-
 cegovina la Sutorina pe teritoriu turcu, intre Rusia si Austria
 nu dórme actiunea. Rusi'a prin nota si a aratatu vetamarea,
 ca Austria si a viritu cós'a in érb'a ei, precum se tiene ea de
 tutrice crestinatatei din Turcia, in nota inse dice, ca prin
 pasulu Austriei s'a calcatu stimarea tractatului de Parisu din
 1856; acum intre Belgradu, Viena si Petruburgu telegrafulu
 corespunde mereu in caus'a notei Turciei, care arata Europei,
 ca Serbia cu decretarile Scupcinei de asi arma natiunea si asi
 face pe Princiulu Mihaelu ereditariu (mostenitoriu) a calcatu
 referintiele legale catra Pórta. Rusia 'si apera pe slavii sei,
 apoi lucru ésa unde va esi.

Muntenegriini astépta desprimaverarea, cá se se unéscá
 cu cei cei apromisera ajutoriu spre a resbate cu nedependin-
 ti'a si asi castiga unu portu la Marea Adriatica. Insurgentii
 Ercegovineni condusi de ducele loru Vucalovic ataca mereu

trupele turcesci ce se afla sub conducerea lui Omeru Pasia.

Itali'a se totu pune in ordine, ea se totu armédia; si Ga-
 ribaldi isi dete cuventulu, ca lupt'a e aprópe, totu italianulu
 se se afe gata. Papa vrea sinodu universalu in Roma si Fran-
 cia nu se invoiesce.

Napoleon imp., dupa cum response corpului diplomaticu
 condusu, nu de Nunciulu, ca nu era, ci de cont. Chiselef,
 tiene de Principiulu dreptului natiuniloru, elu le dise: „Anulu
 decursu se distinse prin deosebite miscari in diversele parti a
 le lumii, precum si prin perderi in familii regesci. Eu speru,
 ca an. viitoriu va fi cu multu mai fericitu, atatu pentru po-
 póre, catu si pentru regi.“ Cum intielege elu acésta tempulu
 va desluci. Victoru Emanuelu vorbi despre unire strinsa intre
 regi cu poporulu si sperédia, ca anulu viitoriu va fi mai fa-
 voritoriu causei nationale de catu celu trecut. —
 Papa inse catra militi'a s'a vorbi aspru pentru dreptulu seu
 de potere lumésca, si ca caus'a lui va fi ajutata din tóte par-
 tile, si Ispania inca e cu dreptul lui pana acum. — Caus'a Ame-
 ricei cu Anglia se compune prin compromis. Eata unu spe-
 culu generalu despre pusetiunea actuala. Primavéra acésta toti
 o ochiedia, cá cum ar aduce nu seimu ce strigoi in sinulu ei.

CATRA ONOR. PUBLICU CITITORU!

Gazet'a Transilvaniei si Fóia pentru minte,
 anima si literatura cu 1. Ianuaru 1862 au intratu in
 alu 25-lea anu alu vietiei loru.

Puinu si vomu face cunoscutu mai pe largu, ca sufe-
 rintiele nóstre din periodulu de timpu, carele a trecut prestu
 noi, nu au nici nume nici numeru. —

Se multiamimu Dumnedieului puteriloru, cumca astadi nu
 mai este asia. Diplom'a prea'nalta din 20. Octombre 1860 a
 sfarmatu si delaturatu tóte acelea maccime fioróse si mesuri
 esceptionale, dupa care pana atunci erá tractatu si gubernatu
 poporulu romanescu si publicitatea lui!! — Deci déca pana
 acuma nu concadiuramu cu animele nóstre si déca amu bra-
 vatu obstacolele pe care le intimpinaseramu la fiacare pasu:
 de astadi: inainte cu Ddieu! si acum mai cu curagia, cá or
 si candu, fratiloru!

Noi din partene suntemu determinati, cá pe a. 1862 Ga-
 zet'a se ésa de doua ori eara Fóia odata pe septemana si
 totu cu pretiulu sciutu de 10 fl. v. a. in launtrulu monar-
 chiei austriace si cu 3 galbini si 3 douedieceri in tierile d'in
 afara. Eará pentru cá séu se mai immarimu formatulu, séu
 se publicamu Gazet'a mai multu cá de doue ori pe septemana,
 acést'a depinde numai dela imbratosiarea cu carea onor. Pu-
 blicu va priimi ostenelele nóstre, si dela crescerea fondului,
 menitu spre aceast'a. Noi inse ne aflamu resoluti a implini
 voiea faptica a onoratului publicu in mesur'a doveditei in-
 braiosari, si ne vomu incordá in tóta santiani'a cugetulu si a
 corespunde chiamarei nóstre si pe viitoriu.

Resultatul voturilor prenumerantilor sositi pana acum
 e: Intre 457, 442 pentru litere pure; 13 dela nesce comune
 pentru statu quo din decimea trecuta, si 1, cá se lasamu nu-
 mai cursulu bursei cu cirile, in semnu de servitiu ce ni l'a
 facutu.

Vóiea Escalentiei Sale D. Episcopu ANDREIU Bar. de
 SIAGUNA si inca a 11 altii, care binevoira a se prenumera
 inainte cu vreo 3 luni si pe anulu viitoriu, nu ne e cunos-
 cuta. Deci ne plecamu dorintieloru majoritatei absolute, pana
 candu voru mai sosi ceilalti prenumeranti mai intardiati,
 dela a caroru votu depinde multu si multe; — pe carii ei
 rogamu se nu amane a face ce au mai facutu, spre sustine-
 rea acestoru foi, care intra cu ajutoriulu Tatalui intr'o rena-
 scere emancipata. — Pentru Espeditiune se va porta cea mai
 acurata grigía, prin o nóua punere la cale. —

BALULU REUNIUNEI Fem. Rom. se va tiené Dumi-
 neca in 14. Jan. in Redutu; intratulu 1 fl. 50 cr. de persóna.

Redactiunea si Editur'a.

Cursurile la Bursa in 14. Ianuaru 1862 stá asia:

	Val. asc.	op. pr.
Газетині Америкені	6	62
Азгесвэрѣ	138	50
Londonѣ	140	
Амперскагѣ националѣ	82	80
Облигаціе металиче екі де 5 %	68	10
Акціи на банкквѣ	769	
„ кредителѣ	181	70